

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and Legal Holidays, 54,000 Readers.

Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah. Velja za vse leto \$400 Za pol leta \$250

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 163 — ŠTEV. 163

NEW YORK, MONDAY, JULY 14, 1919. — PONDELJEK, 14. JULIJA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

BOJ PROTI NITTIJU

V ITALJANSKEM PARLAMENTU JE PO POGOVORU TITTONIJA DVIGNIL VODITELJ FUTURISTOV TER KAPITAN V LAŠKI ARMADI VELIK KRIK. — NOVI ITALJANSKI DELEGATI NA MIROVNI KONFERENCI. — JUGOSLOVANSKI INFORMACIJSKI URAD PROTI ITALJANSKEM URADU.

Milan, Italija, 12. julija. — Futuristi in takozvani arditi, ki so bili najboljši vojniki v italjanski armadi, so napravili velik kralj v rimski poslanski zbornici tekom zadnje seje.

Minister Tittoni za zunanje zadeve ter načelnik laške delegacije na mirovni konferenci je ravnokar končal svoj govor, v katerem je obrazložil težkoče, na katere so naletele teritorialne zahteve Italije. Takrat se je dvignil dr. Marinetti, ustanovitelj futurizma ter vzkliknil na ves glas:

— V imenu bojujočih se skupin futuristov in razumnikov z kričnim glasno: — Doli z Nittijem in smrt giolittianu!

Uradniki v parlamentu so takoj plnili na pesnika, a še predno so ga mogli odvreči, je znova zakričal:

— To ministrstvo mora pasti!

Takoj zatem se je približal kapitan Vecchi, poveljnik ene izmed arditovskih čet na konec rezerviranega balkona ter zakričal:

— Tudi jaz v imenu svojih vojakov izjavljam: Doli z Nittijem!

V velikanskem hrupu, ki je sledil temu, so bili aretirani številni člani parlamenta ter zaslišani na policijski postaji.

Ministrski predsednik Nitti je pozneje obžaloval stališče konservativcev, ki skušajo netiti nezadovoljstvo v armadi ter v visokih departmentih laške armade.

Rim, Italija, 12. julija. — Tomaž Tittoni, italjanski zunanji minister ter senatorja Ferrari in Scialoja, člana nove laške mirovne delegacije, so odpotovali danes v Pariz, da se vdeležijo nadaljnjih mirovnih pogajanj.

V zvezi z odpotovanjem pravi Popolo Romano, da je imel minister za zunanje zadeve Tittoni dve konferenci s kraljem, katerega je informiral o "moralnem udaru", ki ga je dobila Italija, ker ji niso privolili posest Reke in Dalmacije.

NAJUGLEDNEJŠI AMERIŠKI ČASOPIS "THE NEW YORK TIMES" PIŠE V NEDELJSKI ŠTEVILKI NA UGLEDNEM MESTU SLEDEČE:

R. F. Hlača, ravnatelj Jugoslav Information Bureau, je izjavil v nekem ugovorilu, ki ga je izdal večeraj, da je trditve italjanskega informacijskega urada, tikajoča se skupne trgovine na Reki — neresnična.

Italjanski informacijski urad je trdil, da znaša hrvaška trgovina na Reki le sedem odstotkov. Rekel je nadalje, da so te številke iznajdba gospoda Ossoinacka, Hrvat, ki si lasti pravico zastopstva Reke v Parizu.

Ko so vprašali tega gospoda, kje je dobil svoje statistike, je izjavil, da mu je dal na razpolago tozadevne številke nek prejšnji poslušajoči francoski konzul na Reki, dočim ni bil nikdar oficijelno objavljeno tozadevno poročilo.

— Reka, kot ve vsak človek, — pravi Mr. Hlača — ima naravno trgovsko zaledje, ki vključuje Ogrsko, jugoslovanske dežele in druge. Razen tega pa je Reka središče obširne krajevne trgovine s slovansko obaljo, ki sega globoko v Dalmacijo.

Nikake statistike ni na razpolago glede obsega trgovine, ki jo je vršila Hrvaška z Reko, kajti mesto je povečini laško, dočim so predmeta izključno slovanska. Če bi se prišlo k temu še zunanje okraje, bi prišlo na dan izključna slovanska večina.

Vsa trgovina preko Reke je povečini slovanska. Glavni lastniki ladij so Hrvatje in vsi kapitani ter nižji častniki in mornarji so izključno Hrvat.

Še danes obstajata dve čisto hrvaški in dve deloma hrvaški parobrodni družbi, a niti ene ni, ki bi bila izključno laška.

Nobena izmed velikih bank na Reki ni italjanska. Stiri so hrvaške, dve hrvaško-italjanski in ogrski in ena brez vsakega narodnostnega principa.

Če so se te banke dvignile do stališča, ki ga zavzemajo danes, je pripisovati to dejstvo izključno njih združenju z Madžari in poljari od slednje strani.

Importi Reke so znašali sedem in trideset milijona centov in eksporti več kot osem in pol milijona centov. Te številke kažejo, da je Reka v veliko večji meri odvisna od svojega zaledja kot pa od morja.

Cela vrednost eksportnega blaga, katerega so prispevali Italijani, je znašala le trinajst odstotkov, s čemur je italjansko prebivalstvo daleč zaostajalo za Anglijo, Ameriko Indijo in jugoslovanskimi deželami v zaledju.

Slavnih sedem odstotkov je iznajdba gospoda Ossoinacka, Hrvat, ki zastopa Reko na mirovni konferenci. Ko so ga vprašali za vir svojih informacij, je navedel neko poročilo gospoda d'Halewyna, nekdanjega francoskega generalnega konzula na Reki leta 1908. Izkazalo pa se je, da to poročilo ne vsebuje te fantastične številke, da pa nasprotno vsebuje naslednje proroške besede:

— Nikdo ne sme pozabiti, da leži Reka ob vratih Hrvaške, Slavonije, dežele, v kateri bodo našli trgovci po premaganju prvotnih težkoč tržišče za francoske produkte in to tembolj, ker so te province v veliki meri nagnjene k temu, da kupujejo izgotovljeno blago iz naše dežele.

POŠTNI IN DENARNI PROMET Z NAŠO STARO DOMOVINO JE SEDAJ ZOPET POPOLNOMA ODPRT.

Pošiljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvaško, v Slavonijo, Bečme in Hercegovino popolnoma zanesljivo in selanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake more goče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošiljamo za vsak dolar 18 kron v staro domovino, na primer:

100 kron... \$ 5.55 500 kron... \$27.75
200 kron... \$11.10 1000 kron... \$55.50

Za pošiljanje večjih zneskov smo pripravili napraviti la ugodnejšo ceno po pismenem ali ustnem dogovoru.

Denar nam pošliti je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER, New York, N. Y.

IRSKO ZBOROVANJE V MADISON SQUARE GARDEN V NEW YORKU.



FRIENDS of the IRISH REPUBLIC WHO MADE UP OVERFLOW CROWDS in MADISON SQUARE GARDEN.

TRGOVINSKI PROMET Z IRSKA IN AMERIKA NEMČIJO

Trgovinski promet z Nemčijo je odprt, — je izjavil Clemenceau. Določanje sistema.

Paris, Francija, 12. julija. — Ministrski predsednik Clemenceau kot predsednik mirovne konference, je poslal danes baronu von Lersneru, načelniku nemške mirovne delegacije, oficijelno sporočilo, v katerem se glasi, da bo blokada Nemčije, ki je bila uveljavljena tekom vojne, dvignjena še tekom današnjega dne.

Danes je bila izdana oficijelna proklamacija francoske vlade, v kateri se pooblašča zopetno povzetje trgovskih odnosov med Nemčijo in Francijo. Poslanica predpisuje gotove regulacije, ki se tičejo izdajanja dovoljenj za gotove vrste trgovskega blaga.

Te regulacije določajo predvsem, da se ne sme uvažati v Nemčijo blago, kojega uvoz je prepovedan. Nobenega blaga se ne sme uvažati v Francijo brez posebnega dovoljenja finančnega ministrstva ter vladnih organov dotičnega departamenta, ki je prizadet pri tem.

Francoski vladni ukrep, tikajoč se blokade, bo izšel jutri v oficijelnem listu francoske vlade, v "Journal Officiel".

London, Anglija, 12. julija. — Z ozirom na dvignjenje blokade je izdal trgovski svet splošna dovolila, tikajoča se trgovine z Nemčijo in nemško Avstrijo, a to z gotovimi omejitvami.

Anglija bo v najkrajšem času zopet ustanovila svojo konzularno službo v Nemčiji — soglasno z "Daily Mail". Posebni komitej zunanjega urada izbira ljudi za to važno službo. V kratkem času bo tudi imenovan angleški poslanik za Nemčijo.

Nemčija bo v kratkem poslala svojega pooblaščenca, a ne bo v doglednem času imenovala svojega poslanika za Anglijo. Potovanje v Nemčijo bo omejeno z izjemo banke fide trgovskih potnikov.

ČEHI IMAJO VEČINO.

Dunaj, Avstrija, 12. julija. — Pri zadnjih volitvah na Češkem je bilo oddanih štiri milijone petstotisoč glasov. 68 odstotkov volilcev je bilo Čehov, ostali so bili pa Nemci.

NEMČIJA JE PLAČALA DOLG.

Berlin, Nemčija, 12. julija. — Nemška vlada je poslala v Švico osemnajst milijonov mark v zlatu. S tem je poplačala Švici svoj dolg. Denar so prepeljali v navadni železniških vozov. Pošiljatev sta spremljala dva uradnika državne banke, preoblečena kot konduktorji.

TRGOVINSKI PROMET Z IRSKA IN AMERIKA

Sir Edvard Carson, znani nasprotnik irske prostosti in zagovornik angl. interesov, "svari" Ameriko.

Belfast, Irsko, 12. julija. — Proslava 12. julija se je vršila po celem Ulster okraju v velikem obsegu. Sir Edvard Carson, voditelj irskih unionistov, ki je govoril v tem mestu, na nekem zborovanju, je rekel naslednje:

— V Ameriki se vrši v sedanjem času kampanja, katero podpira katoliška cerkev (Carson živi še vedno v časih Lutra ter ne more spoznavati, da nima vera robenega opravka s politikom. Irski narod je katoliški z izjemo par okrajev, kjer so se naselili Angličani. Narod, ki se je boril za demokracijo, se čudno obnaša proti narodu, ki je istega jezika, a različnih misli. Najslabši argumenti, ki ga more navesti kak politik ali javni človek je vera in na naslednjo opira Sir Carson vse svoje argumente), ki je v zvezi z Nemci in ki hoče uporabiti svoje fonde za ustvarjenje proti-angleškega čustvanja.

— Bog sam ve, da hočem prijateljskih odnosov med Ameriko in Anglijo — je rekel. — Prepričan sem, da je cela bodočnost sveta odvisna od razmerja med Ameriko in nami samimi. Kljub temu pa se nečem pokoriti kampanji ki je bila vprizorjena sedaj v Ameriki.

— Resno rečem danes Ameriki naj se briga za svoje lastne zadeve in mi se bomo brigali za svoje lastne zadeve. (Carson pa ni omenil pri tem velikanskih dolgov, katere je najela Anglija v Ameriki ter tudi ni mislil na to, da je ameriško javno mnenje v splonem za svobodo Irske, brez Ulster okraja.) Vi se morate brigati za svoje lastne zadeve doma in mi se bomo brigali za svoje. Mi ne bomo trpeli nikakega umešavanja od strani katerekoli dežele in naj je še tako mogočna. (Vprašamo, kaj je bila Anglija leta 1915, ko je bila popolnoma odvisna od Amerike). Mi nismo zastoj vojevali velike vojne za ne odvisnost (Anglija je pograbila največ iz te svetovne vojne). Kakor pravico ima ameriška mislija, da prihaja v to deželo ter skuša vzbuditi boj za stvar, katerega prav nič ne briga Ameriko?

— Pospesjevanje ciljev Sinn Fein organizacije je povzročilo angleški vladi v sedanjem času veliko več težkoč kot kdaj prej. Izbruh, ki so se završili v zadnjem času, so imeli svoj izvir direktno v Ameriki in posledica tega je bila umor nedolžnih policistov, ki so le vršili svojo dolžnost proti kralju. Navzoči pa so bili možje, ki niso imeli dosti poguma, da bi aretirali te morilce ali pa dali informacije, ki bi spravile morilce pred sodišče. (Sir Edvard Carson zloglasnega imena, je glavni prijatelj anglijskega imperijalizma ter rak-rak na irskem narodnem telesu. Irsko ne bo nikdar pozabila kar je morala pretrpeti iz rok Anglije in dokler ne bo dana Irski popolna svoboda, ne bo mira, brez čez na to, če je dežela katoliška ali protestantska).

R-34 NA CILJU

Velikanski angleški vodilni balon R-34 je preletel Atlantik v petinsedemdesetih urah.

Pulham, Norfolk, Anglija, 13. julija. — (Poročilo Ass. Press.) Velikanski angleški vodilni balon R-34 je došel na tukajšnjo letalno postajo ob 6.56 po Greenwich času. S tem je završil svojo pot z angleških otokov v Združene države in nazaj.

Polet z Long Islanda pa do sem je bil dovršen v 75 urah.

Ko se je bližal balon tlor. je igrala vojaška godba pesem: "Poglejte, zavojevalec prihaja!"

— Polet je bil lep, — brez vsake nesreče — je rekel poveljnik Scott časnikijskim poročevalcem. — Dajte nam zajtrk.

— Potovanje je bilo krasno — je rekel ameriški colonel W. M. Hensley — ko je stopil iz gondole ter stisnil roko angleškemu častniku.

Neprestano smo bili v stiku med Ameriko in Anglijo — so izjavljali častniki v New Yorku je bilo silno vroče, nad Atlantikom hladno, kako je tukaj pa sami veste. V New Yorku smo bili izvenredno prijazno sprejeti. Na Amerikance je napravilo naše potovanje velik utis. Amerikanci se v polni meri zavajajo prometne zmožnosti takega balona.

BOLGARSKA ARMADA JE PREVELIKA.

Solun, Grška, 13. julija. — Kljub temu, da je dobila Bolgarska poročilo naj takoj prične z demobilizacijo, pravi tukajšnje časopisje, da je bolgarska armada trikrat tako velika kot je bilo določeno pri sklenitvi premirja. Bolgarske čete so v velikem številu koncentrirane ob grški in srbski meji.

JETIKA V FRANCIJI.

Paris, Francija, 12. julija. — Tekom vojne je umrlo vsled jetike 25.000 francoskih vojakov. 120.000 mož niso sprejeli v vojaško službo, ker so bili jetični. To zadevno poročilo je bilo predloženo senatu, ko je razpravljalo o gradnji novih bolnic in sanatorijev.

GRKI SO ZAPODILI TURKE NAZAJ.

Solun, Grška, 12. julija. — Grška armada južno od Smirne v Mali Aziji je zapodila turške čete proti Kerivanu.

gleškega imperijalizma ter rak-rak na irskem narodnem telesu. Irsko ne bo nikdar pozabila kar je morala pretrpeti iz rok Anglije in dokler ne bo dana Irski popolna svoboda, ne bo mira, brez čez na to, če je dežela katoliška ali protestantska).

IZ TURČIJE

Smrtna kazen je bila proglašena nad Enver pašo, Talaat-bejem in Džemal pašo. — Sodišče jih je spoznalo krivim.

Carigrad, Turčija, 12. julija. — Enver paša, Talaat bej in Džemal paša, voditelji Turčije tekom vojne, so bili obsojeni na smrt od turškega vojnega sodišča, ki je preiskovalo postopanje turške vlade tekom vojne.

Enver paša in njegova dva glavna tovariša v mladoturški vladi sta pobegnila iz Turčije pred par meseci ter je njih sedanje bivališče neznan.

Džavid bej, prejšnji finančni minister ter Alusa Kiazim, prejšnji načelnik mohamedanske vere, sta bila obsojena na petnajst let težkega dela.

Vojno sodišče je oprostilo Rifaat-beja, prejšnjega predsednika senata in Hačim beja, prejšnjega ministra za pošto in brzojav.

Čprav ne omenja zgoraj navedeno poročilo tega, je bil Enver paša s svojimi tovariši vendar obsojen radi uničenja več kot 1.000.000 Armencev, ki se je dogodilo tekom masakrov in deportacij v letih od 1915 do 1916.

Takoj po porazu centralnih zaveznikov je izjavil novi sultan, da bo brezobzirno kaznoval one, ki so odgovorni za armenske okrutnosti. Številni visoki uradniki so bili že obešeni javno v Carigradu. Enver paša pa je pobegnil v Kavkaz, kjer nabira sedaj armado prostovoljcev za boj proti Armencem in Georgijcem.

Enver paša, Talaat bej in Džemal paša so predstavljali vodilne osebe mladoturškega režima, ki se je polastil vladne oblasti tekom leta 1908. Strmoglavil je starega Abdul Hamida leta 1909. Mladoturki so postali fanatični mohamedanci ter se pričeli navdusovati za pan-turško idejo, katero so na premeten način razširili nemški "učenjaki". Da podkrepijo svojo vladno nad krščanskimi narodi v Turčiji, so se vdinjali nemškemu imperijalizmu ter postali njegovo glavno orodje v bližnjem iztoku.

Enver paša je star nekako 35 let ter je sin nekega poljskega renegata. Vzgojen je bil v nemških vojaških šolah ter postal s časom vodilna oseba v mladoturških političnih krogih. Enver paša je brezobziren človek, ki je sanjal, da bo postal Napoleon moslamskega oživiljenja in zavojevanja.

Talaat-bej, glavni intrigant in politik, je ciganskega izvora. Svojo karijero je pričel kot poštni uslužbenec v Drinopolju ter se polagoma dvignil do časti brzojavnega uradnika. Pozneje se je seznanil z Enver pašo in Mladoturki ter postal eden glavnih voditeljev ustaje iz leta 1908.

Džemal paša je Arabec. Njegova karijera v Siriji in Arabiji je bila označena z grozovitimi zločini, še predno se je vdeležil armenških masakrov.

KONEC BLOKADE

Najvišji svet mirovne konference je odločil, naj bo danes konec nemške blokade.

Paris, Francija, 11. julija. — Danes zvečer je bil objavljen odlok sveta četvorice. Najvišji svet mirovne konference je namreč odločil, naj bo jutri konec nemške blokade.

Svet se je začel baviti s to zadevo takoj, ko je dobil iz Berlina poročilo, da je nemška narodna skupščina v Weimarju odobrila mirovno pogodbo.

Odlok bo stopil takoj v veljavo, kakorhitro bo objavljen v oficijelnem francoskem glasilu.

Berlin, Nemčija, 11. julija. — Kakorhitro bo dvignjena blokada, bodo Nemci lahko naročevali oblike in najrazličnejše produkte, dočim bo narobevarje luksurjoz-

KAJ HOČE ŠE ITALIJA!

Italija hoče še nadaljne koncesije, — kje? — na Kitajskem, v Tiensinu! — Megalomanska politika.

Paris, Francija, 12. julija. — Danes je postalo splošno znano, da je poslala italjanska delegacija na mirovno konferenco noto, v kateri zahteva Italija koncesije v Tiensinu na Kitajskem.

Nota je bila izročena posebni komisiji v razmišljanje.

Rim, Italija, 12. julija. — Tomaž Titoni, minister za zunanje zadeve ter senatorja Ferraris in Sciolola, člana nove italjanske mirovne delegacije, sta odpotovala danes v Pariz, da se vdeležita razpravljanj pri mirovni konferenci.

V zvezi z odpotovanjem delegacije izjavlja list "Popolo Romano" naslednje:

— Signor Tittoni je imel dve konferenci s kraljem, katerega je informiral o "moralnem udaru, prizadetem Italiji vsled tega, ker ji ni bila dovoljena posest Reke in Dalmacije".

Washington, D. C., 12. julija. — Ker ima Italija že svoje koncesije v Tiensinu, ne morejo najti vladni krogi nikakega pojasa, zakaj bi zahtevala Italija nadaljne koncesije v tem oziru. Italjanski poslanstvo ne ve ničesar o tej zadevi.

V nekaterih krogih se je glasilo, da skuša Italija pridobiti koncesije katere je imela preje Nemčija na Kitajskem. S tem so hoče Italija baje odkodovati za to, ker ji mirovna konferenca nikakor noče izročiti Reke.

(Za nas Slovence, Hrvatje in Srbe je ta novica izvanredno važna. Kaže nam namreč v koliki meri se je razvil italjanski imperijalizem. Italija, ki ne more prehraniti niti svojega lastnega prebivalstva, ki bi bila lahko veselja, če bi ji šle na roko vse druge države, tudi najmanjše, hoče sedaj nastopiti pot, katero je hodila Nemčija. Njen namen je isti, a njena sredstva so ničeva. Nemčija je imela industrijo, bila je bogata dežela in njeni delavci so bili zavarovani za vsak slučaj. Italija pa je siromašna dežela, ki ne more preživljati niti svojega lastnega prebivalstva. Odvisna je od milosti celega sveta, sedaj se bolj kot je bila kedaj prej. Italija, ki ne more preživeti svojega naroda, bi storila boljše, če bi pustila pri miru druge narode, ki ne bodo imeli od nje ničesar drugega kot nesramne težke davke, ki bodo plačevali za bedastočo "upravičenosti" aspiracij italjanskih imperijalistov).

nih predmetov precej omejeno. Ker manjka posameznim firmam kredita, priporoča kabinet, naj se takoj omejuje importno družbe.

To se pa lahko zgodi edino v slučaju, če bo stala vlada ob strani.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in selanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je zasledeno po italjanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake more goče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir \$ 6.80
100 lir \$ 13.00
500 lir \$ 64.00
1000 lir \$ 128.00

Denar nam pošliti je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER, 62 Cortlandt St., New York, N. Y.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. IZDAVAH.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily)
 Owned and published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 (a corporation.)
 FRANK BAKSER, President. LOUIS BENEDEK, Treasurer.
 Place of business of the corporation and addresses of above officers:
 23 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenemih nedelj in praznikov.
 Za celo leto vreja list za Ameriko in
 Canada \$4.00 Za celo leto za mesto New York \$3.50
 Za pol leta \$2.50 Za četrt leta za mesto New York \$2.00
 Za četrt leta \$1.75 Za inozemstvo za celo leto \$6.00

GLAS NARODA
 ("Voice of the People")
 Issued every day except Sundays and Holidays.
 Subscription yearly \$4.00.

Advertisements on agreement.
 Dopolni bres podpira in osebnosti se ne priobčujejo.
 Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order.
 Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
 Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
 Telephone: 2876 Cortlandt.

Dopisi

Reading, Pa.

Vem, da se boste izpraševali, kaj je, da se tako dolgo ne oglašim. Mogoče si boste mislili, da sem šel v Afriko misijonariti, ali da me je vlak pomenal, pa ni ne e. o. ne drugo. Vzrok je ta: bila je nezgodna vročina in iskal sem "čarovnice", da mi pojasni in razlazi moje sanje. Nekega večera sem zadremal in sanjalo se mi je, da sem se vozil z zrakoplovom g. Auton Križeta in sem prifrčal na luno. Na tla pred kovačnico sem našel Mr. Kurenta, ki je skozi velik šternikar gledal po vsejmu. "Stric", ga nagovorim, "povejte mi, bo-li kunalil pršla kaka zvezda repatica, ali bo mrknulo sčnice, ali se utrne kaka navadna zvezda?" "Nič tega ne bo", reče Kurent, "ampak pripravljaj se neka; drugoga. Vidiš tam-le kopice zvezd? Te zvezdice se bodo vidle na četrtega julija na Ridgewood, Pa." Nadalje ni hotel več povedati, meni so pa rojile te sanje po glavi, zato sem iskal čarovnice in jo tudi našel. Pojasnila mi je, da bo imelo društvo sv. Jurija šte. 61 JSKJ piknik na Ridgewood na četrtega julija. To je torej vzrok, da me ni bilo toliko časa naokrog.

Dolžnost me veže, da nekoliko opišem, kako se je vdeležba dobro obnesla. Zbirali smo se začeli takoj zjutraj in vsi smo bili židane volje, čeravno smo "prohibicijonistični". Ko smo se že vsega natisili, polotila se nas je želja, da bi pekli mladega presička. Sklenjeno, storjeno. Kupili smo presička za \$10.00. Ko je bil ožen je pripravljen, odbrali smo "najjačiji", da so šli presička zaklet. Marko Kralj kot "najjačiji" je šel v hlev in privlekel presiča ven ter ga začeli vezati z dratom, presič pa ne bodi len se izkoplje ter zbeži v gozd. Razšli smo se na vse vetrove, da ga zasledimo, pa vse izkoplje je bilo zastop. Sam dr. Cook, ki je našel severni tečaj, za ne bi našel, kako bi ga potem našli! Na vsa sapa sem drvil nazaj k množici ter poročal o čudežu. Generalni štab sem hitro organiziral en bataljon lopatarjev in en lo-parjev. Eni so pograbil skire, drugi kose, tretji vile, John Jaklič celo puško, s katero je korčal na čelu. Vspenjali smo se po stazah, ki so pa tako gladke kot one, po katerih sem v Šiško vas hodil. Posrečilo se nam je, da smo našli presiča in ga ustrelili. Ker je pa bataljon imel popolen uspeh, so začele doneti zahvalne pesni. Eden udeležencev je konstatiral, da je piknik podoben oni gostiji, o kateri pripoveduje Sv. Pismo v poglavju o izgubljenem sinu. Srečni oče izgubljenega sina je zaklal pitano tele, mi smo pa pitano prase.

Keci pa le moram, da je bil piknik jako lep, je ena reč mi ni bila po godu in to je, da nisem imel para. Poparjen sem bil pa ves in kako ne bi bil. Polagoma se je zračilo in izza oblakov se prikazuje čemerikav obraz lune. Revica je izgledala, kot da ni spala vso prejšnjo noč. Gledam na vse strani, kje bi našel par, pa vse se mi je unikal. Takoj mi je prišla na misel sosedova sedemletna Polonica, ki me je nekoč vprašala, čem sem imel tudi jaz kdaj mater. Ko sem rekel da, me je zelo začudeno in neverjetno pogledala. Brzko me je mislila na ono pripovedko, da je bil Adam iz prsti narejen, pa je po moji figuri sodila, da je tudi mene kak zaspan in neroden bog stlačil iz ilovice. Pa jaz otroku ne zamerim. Seveda do obupa je še daleč, saj se krote živijo, ki so se grše od mene, pa vse dobrote tega sveta tudi še niso za našini hrbti.

Kot sem začel praviti, so bili sami fenci naokrog in vrhu vsakega fenca sedi maček, ponekod tudi po dva (morda eden in ena, ker se v mesečini ne dá dobro razločiti). Začel sem študirati, da lesem marec je mesec ženitve, zato pa mi ni šlo v glavo, ker je že nastopil julij, pa je toliko najvakanja in to ne le po fencih, temveč tudi po strelah. Narod ima dosti judovske šege na sebi, ker se rad spreha tudi po strelah, nobeden pa ne protestira proti uživanju prejšnjega mesca. To mačje prebivalstvo še nikdar ni živelo v odkritosrčnem prijateljstvu z dvo-znamni bledolščiki. Prilozovati se znajo imenitno, ravno tako spretno pa znajo tudi praskati. Sorodniki naših navadnih plebejskih maček so divje mačke, risi, umne, jaguarji, leopardi, tigri, leri. Zadnje imenovani spadajo med mačje aristokrate in se malo menijo za svojo priprto slabo. Pa tudi medsebojno se nitičaj počnejo ne

dati kapitalizirano zaslužno silo dotičnega. Poleg tega pridejo v poštev pri tem še druge stvari manjšega pomena. Na tej podlagi je prišel Mr. Price do mnenja, da znaša vrednost povprečnega človeka, starega petintrideset let, nekako \$7500.00. To svoto smatra družba za izgubljeno v slučaju, da bi dotični človek umrl v starosti petintrideset let. Kakor hitro pa postane starejši, je vreden manj in v pozni starosti ali boleznih je primanjkljaj. S strogo trgovskega stališča bi moral biti takrat izbrisan iz knjig....

Človeško življenje pa ni nikakolne palaganje kapitala. Če bi bilo človeško življenje v resnici nalaganje kapitala, bi bil bankerot neizogibna posledica tega. Denar je zadnja stvar, ki pride v poštev, kadar gre za eksistenco. Če bi ne bilo tako, bi ne opazili v tem svetu ničesar drugega kot žalosten pohod proti konečni in zaključni insolventi. Finančniki so zadnji, ki imajo v tem oziru besedo. Treba je pozvati na pozorišče pesniške, slikarje in duhovnike ter vse one, ki nimajo posla z materialnimi stranimi človeškega življenja.

Prihod in odhod priseljenecv

Glasom poročila priseljeniške oblasti (U. S. Immigration Service) so v dobi od julija 1918 do aprila 1919 dovolili vstop v Zdruzeno države 108,052 tujecev-priseljencev in 71,926 tujecev, ki se smatrajo za priseljenice. 6,761 tujcev je bilo izključenih.

V isti dobi je zapustilo Zdruzeno države 80,347 tujecev-priseljencev in 73,482 tujecev, ki niso priseljenice. Deportirali so pa 2,228 tujecev, ki so se nahajali v Zdruz. državah.

Meseca aprila 1919 so dovolili vstop 16,860 tujecev-priseljencev in 14,229 tujecev, ki jih ni smatrati za priseljenice. 912 tujcev se ni smelo izkrcati.

Tekom istega meseca pa je zapustilo Zdruzene države 17,293 tujecev-priseljencev in 8,338 tujecev, ki niso priseljenice. Deportirali so 421 tujecev.

Kar se tiče narodnosti priseljencev, katerim je bil dovoljen vstop v Zdruzene države, priseljeniška oblast navaja Jugoslovane v sledečih skupah:

Bulgari, Srbi in Črnogorci: 3147 (od julija 1915 do konca junija 1916), 1134 (do konca junija 1917), 150 (do konca jun. 1918), 152 (od julija do aprila 1919), 13 (aprila 1919).

Hrvati in Slovenci: 791 (od julija 1915 do konca junija 1916), 305 (do konca junija 1917), 33 (do konca junija 1918), 10 (od julija 1918 do aprila 1919), 1 (aprila 1919).

Dalmatinci, Bosanci in Hercegovci: 114 (od julija 1915 do konca junija 1916), 94 (do konca junija 1917), 15 (do konca junija 1918), 4 (od julija 1918 do aprila 1919), nobeden (julija 1919).

POZOR!

Iskal je nov obširni cenik.
DOMAČIH ZELIŠČNIH ZDRAVIL
 (priporočeni po šopniku Kneppeja.)
 Poleg vsakega zdravila je na kratko razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi.
 Ta cenik bo vodnik k vašemu zdravju. Pišite nam še danes. Pošljem ga brezplačno.

MATH PEZDIR,
 Box 772, City Hall Sta.,
 NEW YORK, N. Y.

HARMONIKE

bočial kakršnokoli vrste izdelan je popravilam po najnižjih cenah, a dele trpešno in smiselno. V popravilo ne uveljavljamo nikoli, ker smo že nad 18 let tukaj v tem poslu in sodaj v svojem lastnem domu. V popravilo nam kranjako kakor vse druge harmonike. Stane kupiti ali spregledati v 20 min.

JOHN WENZEL,
 1017 E. 62 St., ..Cleveland, Ohio.

EN MILJON ZASTONJ

Tridnevno zdravljenje z
LAXCARIN
 Onim, ki trpe valed zaprtja, neprebravh kislina želodca, dispepsije, le dječih ali jernih boleznih, Laxcarin je drageceno zdravilo za dabo živce, izgubo živahnosti, moči in energije, glavobol, nečisto kri, spolno oslabele, potenje valed obelodosti. Pošljite 20 centov v znamenju za poljeznje pošiljanje strokov.

LAXAL MEDICINES CO.
 Laxal Med. Co. 74
 62-63 Ave. Pittsburg, Pa.

Jugoslovanska Katol. Jednota
 Ustanovljena leta 1895 — Inkorporirana leta 1900.
 Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
 Predsednik: MIHAEL ROVANSKEK, box 251, Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106 Pearl Ave., Letina, Ohio.
 Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik nepriznanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
 Dr. JOS V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N.S. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
 JOHN GOUZE, Ely, Minn.
 ANTHONY MOTZ, 2641 Ave. M. So. Chicago, Ill.
 IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
 GREGOR J. FORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
 LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
 JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:
 JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St. Calumet, Mich.
 JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
 MATT FOGORELC, 7 W. Madison St. Room 605 Chicago, Ill.

ZORUZEVALNI ODBOR:
 RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave., NE Cleveland, Ohio.
 FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Sta box 63 Denver, Colo.
 GREGOR HREŠČAK, 407-5th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno glasilo: GLAS NARODA.
 Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika prototnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo ozirali.
 Jugoslovanska Katoliška Jednota ne priporoča vsem Jugoslovonom za oblen pristop. Jednota postuje po "National Fraternal Congress lestvic. V blagajni ima krog \$300 000 (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, pošiljkin in smrt. nin je že izplačala do \$1,500,000 (en milijon in pol dolarjev).
 Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik ni je svet da dobi podporo, kadar jo potrebuje.
 Družva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih nasebinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitve novih. Družstvo se lahko vstanovi s 8 člani ali članicami.
 Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

SAVEZNIKI IN BELA KUNA

Savezniki so sklenili zdrobiti moč Bele Kuna. — Izvedenci ne verujejo, da bi se načrt posrečil.

Pariz, Francija, 12. julija. — Vojni svet, katerega se je vdeležil maršal Foch v družbi nadaljnjih generalov, je razmišljal o načrtu, da bi se Čeho-Slovaka, Rumunska in Jugoslavija vdeležile skupne vojaške kampanje proti boljševiškim silam Bela Kuna. Savezniki niso prišli do nobenega sklepa, a je razvidno iz te konferenec, da nameravajo savezniki napraviti konec socijalističnemu dvijanju na Ogrskem in sicer z vojaško silo.

Razpravljalo se je tudi o vprisanju združenega poveljstva, a svet ni hotel odobriti načrtov, dokler ne pridejo tozadevna poročila. Ogrska armada je dobro organizirana ter uspešna, dočim so čete manjših sil razpršene ter nesposobne, da bi se lotile velike akcije.

Na seji so tudi povdarjali, da demobilizirajo velesile svoje čete in da jih nočejo uporabiti v ta namen. Francoska vlada stoji pred splošno stavko, koje namen je v glavnem protestirati proti intervenciji na Ogrskem.

Bazel, Švica, 12. julija. — Zastopniki velesil na Dunaju so sklenili, da je treba takoj vzpizoriti akcijo proti ogrskim komunistom. V tem smislu poročajo vsi dunajski listi, ki so dospeli semkaj.

Posebni kurir je bil poslan v Pariz, da dobi od saveznikov potrebno polnomoč.

PRVI PARNIK PREKO ATLAN-TIKA

Prvi parnik, ki je prišel preko Atlantika izključno s pomočjo pa-

RE, "Great Western" je odplul dne 12. julija iz Bristol, Anglija, pred 81 leti. Dospel je v New York petnajst dni pozneje, kar je bilo za one čase izvanredno naglo. Nekako ob istem času je odplul iz Londona v New York parnik "Sirius" ter napravil potovanje preko Atlantika v sedemnajstih dneh. Parnik "Savannah", ki je prišel leta 1819 preko Atlan-

SAMOMORI

London, Anglija, 13. julija. — Izza onega časa, ko je bilo objavljeno, da bodo savezniki poklicali bivšega kaiserja pred sodišče, so narasli samomori med nemškimi častniki za 38 odstotkov. V marsikaterem slučaju gre tudi žena v smrt za svojim možem.

RUMUNSKI PRINC SE ŽENI

Dunaj, Avstrija, 13. julija. — Poročajo, da hoče dobiti rumunski kralj Ferdinand med evropskimi princezinjami nevesto za svojega sina Karola. Med drugimi bo prišla vpoštev princezinja Jolanda, najstarejša hči italjanskega kralja.

ČESTITKE ANGL. KRALJA

London, Anglija, 13. julija. — Angleški kralj Juri je danes brzojavil poveljniku R-34 sledeče: — Čestitam vam in vašimi spremljevalcem, ker ste se srečno vrnili domov svojega značilnega potovanja.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Eilwood City, Pa. — Givši ljubljanski škof se je pisal Jakob Misija. Sedenji se piše Anton Jeglič. Ime Bonaventura si je nadel v Sarajevu, ko je vstopil v retji red sv. Frančiška. Škofi pri škofovskem posvečenju ne izpreminjajo svojih imen.

Kako je v domovini?

Mi v Ameriki ne moremo soditi kako je v domovini. Preveč smo se odtujili domu v teku velike svetovne vojne in preveč smo se prepeljali z ideali, ki pa niso bili nikdar vresničeni.

To v uvod in boljše razumevanje onih v starem kraju, katerim bi prišle te tiskane črke pred oči.

Od daleč smo opazovali boj, — boj med iskrenim narodnim navdušenjem ter podlim, ponižnim hlapčevstvom, ki je prevladovalo v dotičnih dneh. Videlismo od daleč žalostni prizor, ko se je naša slav na gospoda, s čestitimi damami vred, kleče plazila pred avstrijskimi priganjači ter prosjčila od njih miloščino, ki ni vredna niti psa.

To so bili časi, ko so stopali slovenski akademiki, vsi "navdušeni" za narod, v državne službe in prav posebno v službo pri administraciji, da postanejo s tem večji hlapi v edic-m bornem upanju, da si pridobe zaslužek za življenje do lepega konca dni.

Taka je bila situacija. — Vsakdo se je smatral vzvišenim nad drugimi, če je služil pri vladi, sodnji ali finanči. Vsakemu takemu so rekli "gospod", dr. ali Bog ve kaj še drugega. Vse druge — navadne delavce, obrtnike, mehanike in druge strokovno izobražene ljudi pa so zaničevali ter jih smatrali za nekaj nižjega.

Kdor ni bil škric, kdor se ni podil na vse pretege s peresom, ki je hujski od motike in krampa, je bil izobčen iz kroga naše narodne gospode. Stvar je prišla tako daleč, da so orožniki in finančarji, ki so zapustili svoje pošteno delo, da se vdajo lenobi pod okriljem Habsburžanov, naročili ekstra uniforme z Damaja, s katerimi so paradržali po cestah ter proglašali ljudem:

— Takri smo mi! Le pogledte nas!
 Vsa ta gnjiloba ne more izginiti namah, in rak-rane na našem narodnem telesu, katere je umetno ustvaril Habsburžan, ni mogoče odstraniti v enem tednu.

Za to je treba vstrajnega in nevtrjetno doslednega dela. Naša javnost — vsaj vsaj kolikor se nam dozdeva iz daljave — ni bila pripravljena na svobodo, vsaj ne na svobodo, katero je dobila z velikodušno pomočjo Zdruzenih držav.

Ni bila pripravljena na svobodo, z izjemo par iskrenih duš, ki so se že prej postavile po robu avstro-madžarskemu nasilju ter devalvo za proevit našega troimenskega jugoslovanskega naroda.

Vsi drugi so bili — hlapi, suženjske duše, ki niso vredne imena "Jugoslovani". Prilozivali so se nemško-turškima mogotcem ter slavili spomin onih, ki so umrli za krivično stvar.

Kar je bilo osebnega, izpustimo. Nobenemu očetu ni ljubo, da mu je padel sin; nobeni materi ni ljubo, da je poginil nje sin sredi toče svinček in granat.

Osebna žalost pa nimanobnega opravka s splošnostjo. Nam gre za duha, ki smo ga opazovali skozi pet let svetovne borbe, za duha servilnosti in podrejenja, za duha, ki je splošno prevladoval v slovenskih pokrajinah do časa, ko je prišel dvoglavil orcl kimati s svojima glavama ter je postalo jasno, da Avstrija ne more obstajati še naprej.

Takrat so se rodili — domoljubi, takrat so postali — narodnja-ki vsi oni vladni koncipisti, sekretarji v desetem činovnem razredu, ki niso imeli na celem božjem svetu nobenega drugega posla kot stopiti v službo slavne avstrijske vlade.

Vsi so postali nakratt — Jugoslovani. O višjih glavah, ki so bile v konzularnih službah ter prišle tudi nekoliko po svetu, ne govorimo, kajti v sedanjem času skušajo popraviti to, kar so zagrešili v preteklosti.

Sedanji politični položaj na Slovenskem pa je tudi verno zrcalo razmer, ki so vladale prej. Teško je preleviti se v enem dnevu. Šeststoletni jarem, ki nas je težil, ki nas je izpremenil v hlapce, ki je vzel našim dušam ves polet, nas teži še danes — jarem hlapčevstva poči drugim imenom, jarem nezbrzanosti in jarem nesigurnosti v političnih ozirih.

Ostali smo to, kar smo bili — hlapi, hlapei mogočnejšega, odločnejšega in bolj energičnega. Vse to je razvidno iz pomanjkljivih novic, ki prihajajo iz starega kraja.

Te novice nam razkrivajo strašno žalostno sliko — sliko lova za nedosežnimi ideali, sliko pristno ameriškega "grafta" ter sliko mešetarenja z verskim in političnim prepričanjem naroda.

Stari boj med socialisti, ki škilijo sedaj v smeri proti Moskvi ter liberalci in klerikalci se je zopet razvel in to osem mesecev potem, ko se je polegol bojni hrup ter vspricho velikanskega trpljenja, ki je edina usoda našega naroda.

Gre ta boj naprej z vso svojo prvotno silo.

Kako bo izpadla stvar?
 Kaj bodo koristila trpljenja, kaj bo koristil križevi pot, pot na Golgoti, katerega je hodil slovenski narod?
 Mi vsi se s strahom vprašujemo, kajti iz daljave, nepristransko, ne vsak dan boljše zavedamo dejstva, da mora postati naš narod plen drugih, bolj ujedinjjenih in smotrnih narodov, če ne bo vbral druge poti, drugačne poti, kot jo hodi sedaj.
 Vse je kazalo, da je politično amatersstvo obsojeno na smrt. — Prepričani smo bili o tem. Sedaj pa je doživelo nov prepored, raj-prva v — Parizu, na mirovni konferenci in drugič v naši daljini, a lakreno ljubljani domovini.
 Kot nekoč starih grških časih, se bore tudi sedaj različni močotci za osloviti senco, mesto da bi posvetili vse svoje moči na proden naroda na vseh poljih, našega troimenskega naroda, ki je krvavel iz nekletih ran ter je sedaj upravičen do lepše in boljše bodočnosti — če bo hotel sam...
 REJAKI NARODNAJE SE NA "GLAS NARODA",
 NAŠIJSKI SLOVENSKEI DNEVNIK V KOB. DEJAVAN.

STRAHOVALCI DVEH KRON

EGODOVINSKA POVEST.
SPISAL FRANJO LIPIČ

(Nadaljevanje).

Pod vtisom nenadnega prihoda vojvodinje Asunte in njenih klicev sta general Della Croce in Kržan mehčano obrnili svoje meče k tlu. General je bil do skrajnosti presenečen, videvši pred seboj vojvodinjo Asunto, o kateri je mislil, da živi kdove kje s svojim možem Ladislavom Gjačićem, Kržan pa ni vedel, jeli prav razumel Asunto ali pa se mu blede.

— Asunta, kaj si rekla? Jo je vprašal Kržan po precej dolgem molku General Della Croce da je moj stric in jaz da sem njegov nečak?

— Vojvodinja je povedala resnico, se je zdaj oglašil general Della Croce. Toda to sorodstvo nima v sedanjem trenutku nobenega pomena. Dolžan sem vam, plemič Kržan, zadoščanja, ker sem vas v Benetkah siloma zadržal z namenom, ločiti vas za vedno od vojvodinje Asunte. Vi pa ste dolžni meni zadoščanja za žalitve, ki ste jih izrekli, ko sva se tukaj dobila.

— Ne pustim, da bi se dvojebovala je zaklecala Asunta in spet stopila med generala in med Kržana. Jaz sem kriva, da sta se tukaj našla in jaz nočem imeti na vesti nobenega človeškega življenja več.

— Kako ste pravzaprav senkaj prišli in kaj iščete tod?

— Ne morem vam tega povedati, gospod general, je izjavila Asunta in je povesila glavo. Vrnite mi — Lahko si mislim, po kaj ste prišli, je menil general Della Croce. Pobežnili ste od svojega moža ter prišli sem iskat svoja brata in — se kaj drugoga. Da, vojvodinja. Prišli ste iskat kdove kje v gradu skriti zaklad svojega očeta. Setajoc se po vrhu, sem videl dve oseli, ki sta se vtihotapili v grad. Mislim sem, da so to kaksi uslužbenci. A ko sem na koncu tega nočnika zagledal luč — zasvetila so je le za trenotek — me je obšel smil, da se godi kaj posebnega. Tani na koncu hodnika je vhod v zakladnico vojvode Dall Ferro.

Kržan in Asunta sta se zganila. Mar ve general res, kje je zakladnica? Odgovora na to vprašanje ni bilo treba čakati.

— Razum to zakladnico, vojvodinja, je rekel general Della Croce, in poznam njene zaklade. Benetška republika je vsaj začasno vzela vašemu očetu vladarstvo, ni mu pa vzela njegovega imetja. Ti zakladi so njegova last in jaz jih zvesto čuvam, znanj in za njegove otroke. Toda zdaj se teh zakladov ne sme nihče samolastno dotakniti, tudi vi ne, vojvodinja.

— Moj oče ni je dal vse pravice do teh zakladov, se je oglašila Asunta.

— Ne dvomim o tem, a dokler je vojvoda Dall Ferro živ, vam ne smem dovoliti, da bi se dotaknili njegovega imetja.

Asunta ni vedela, kaj bi storila. Denarja ni imela in Kržan ga tudi ni imel, ne ona, ne on nista vedela, kako bi si pomagala. Že je hotela Asunta poskusiti s prošnjami omehčati generalovo srce, ko ji je ta sam ponudil svojo pomoč.

— Če ste mi je kaj zadržati, vojvodinja Asunta, je rekel general sicer molko, sem vam na razpolaganje. Rad vam posodim, kar premorem. Včasih sem vas sovražil. Mislim sem, da ste kakor vaš oče, ali zdi se mi, da ste prava hči svoje matere, ne le po lepoti, nego tudi po sreči.

— Hvala vam, gospod general, je rekla Asunta in ponudila starcu svojo drobno belo roko. Hvala vam za vaše besede in za vašo pomoč. A sprejeti je ne morem, dokler niste segli v roko njemu — Andreju plemiču Kržanu, svojnemu nečaku.

— Pravi se je general obrnil od Asunte. Njegov ostrí pogled je počival na Kržanu, dolgo časa ravnalo, potem je postajal izraz vsi-

meljkejši in naenkrat je cdeltel meč iz generalovih rok.

— Andrej, moj ljubi Andrej! je vzkliknil starec ter objel Kržana in ga prisilil na srce. Torej sva se vendar dobila! Ko bi bil slutil, da me pošlje republika na ta otok, kdaj bi ti bil že povedal, kdo da sem. Toda upal sem, da pridem na Ciper, da ti bom tam kot čisto tuj človek mogel pomagati, ti dobiti prilike, da se odlikaješ...

— Ah, gospod general, vi ne veste, kako se je Kržan odlikoval in kaj je vse storil.

— To mi morate natančno povedati, vse od kraja — a ne tu! je veselo vzkliknil general. Zdaj spravimo, najprej zakladnico v rod, da je nihče ne izleži, potem pa se v moji sobi pomenimo o vsem, kar se je zgodilo in kaj nameravata.

Vso noč je gorela luč v generalovi sobi, da so se straze začudeno ozirale na okna, v sobi pa so se deli trije srečni ljudi v živem pogovoru in se menili o protokoli ter delali načrte za prihodnost.

— Zunan je že dan in treba je, da se odpočijemo, je končno rekel general Della Croce. Ostanita nekaj časa pri meni. Izposujem si loput in se popeljem z vama. Že davno hrepenim, da bi zopet zagledal domače kraje. Tam nad Opatije, kjer ste vi, Asunta, stregli bolnemu Kržanu, tam prebivamo v neskaljeni sreči nekaj tednov. Tista hiša je namreč moja in sezidal sem jo zate, Andrej.

Mirno so Asunti in Kržanu tekli dnevi na otoku Anlikitira. Asunta je izvedela, da se je stari grajski dahnovnik z njenima bratema preselil v Retimo na otoku Kreta ter da sta tamkaj dečka hodila v solo k patrom ondotnega samostana. Opatovno sta Asunta in Kržan na Desanticevi ladji napravila izlete v Retimo, v tem ko se je general Della Croce pripravil, da nastopi svoj dopust.

Tiste dni so v pristan pribegle male grške kupčijske ladje. Morarji so prinesli novico, da jedra mnogostevilno razbojniško brodoge proti severu v Jadransko morje.

Z več kot dvesto četudi le jako majhnimi jadrnicami sta bila kralj Gjačić in njegov sin Ladislav dospela v Jadransko morje. Brodoge se je držalo albanskega obrežja in piratje so bolj za kratke čas in za zabavo kakor zaradi plena napadali in požigali sironaške albanske vasi ter klali prebivalstvo, v tem ko so čakali obvestila svojih volhovov, kdaj naj udarijo na turško brodoge.

Vzmenirjalo jih je, da se benetško brodoge kar nič ne gane. Že 17. septembra 1571 je bilo zapušeno svoje pristane, a dasi je bilo od tedaj poteklo že več dni, niso Gjačićevi poizvedovalci mogli ničesar izvedeti o njem. Kralj Gjačić je bil v velikih dvomih, kaj naj stori. Sam se ni upal naskočiti mogočnega turškega brodoge, nego je nameraval med odločilno bitko priskočiti Benetčanom na pomoč dotlej pa se izogniti vsakemu boju.

Naposled mu je vendar došla dolgo pričakovana vest. Prihitele so ladje poizvedovalke ter mu naznanile, da se turško brodoge v dveh velikih skupinah z največjo naglostjo ponika proti jugu.

Razveselil se je kralj Gjačić tega sporočila, zakaj sklepal je iz njega, da Turki niso kos benetškemu brodogu in prepričan je bil sedaj, da bodo Benetčani z njegovo pomočjo premagali turške ladje. Dolgo se je ta večer posvetoval kralj Gjačić s piratskimi poglavarji, kaj je storiti, in zedinili so se na smel načrt, ki pa je po sebi jamečil za sijajen uspeh.

— Prva stvar je, da ne pustimo Turkov iz Jadranskega morja, je dejal kralj Gjačić. V tej jadranski zagati ne morejo uteci niti se

umakati: boju. Ker je benetško brodoge getovo Turkom za petami, se gre za to, da na kak način ustavimo beg turških ladji, vsaj za en dan. V tem času dospje gotovo benetško brodoge in premagata turške ladje. Za nas bo seveda težko izvršiti ta načrt, a v zvezi vsem neizogibnim izgubam, ki nam prete, je to edini način, da umučimo turško brodoge.

— Chi non risica, non rosica, je tačil Ladislav Gjačić. Pomislite, da postanemo gospodarji Grškega in deloma Sredozemskega morja, če uničijo Benetčani z našo pomočjo turško brodoge. Od Egipta do Carigrada, od Sicilije do Sirije bo vladala na morju naša zastava in preogromen bo plen, ki ga bomo odvažali iz turških mest.

— Lep je ta načrt, a nevaren je, se je oglašil stari pobočnik kralja Gjačića, tisti, ki sta ga bila Kržan in Tomo zaslačila v podzemskem ravn, vodečem v Fanagusto. Naše ladje so slabe in majhne, turške ladje pa so trdne, velike in mogočno oborožene. Kaj zamoremo mi proti Turkom? Samo če jih napademo ponoči, jim znamo prizadeti mnogo škode in jim ugrabiti nekaj ladij, samo kadar jih s svojim napagom presenetimo. Če jih danes napademo, jih znamo sicer kak dan zadržati a plačali bomo to drago Polovico naših ladij nam gotovo razstrele.

— Medtem pa pride benetško brodoge, pa premagata turške ladje, je zaklical Ladislav. Kaj za to, če nam Turki uničijo bodisi tudi polovico našega brodoge, ko pa nam bodo to škodo desetkrat poplačali, ne glede na to, kar dolimo od Benetčanov.

Kralj Gjačić je bil istoga mnenja kakor Ladislav in to "mnenje je tudi obveljalo. V taktičnem oziru so se pirate kmalu domenili. Odločili so se, da se s svojimi ladjami približajo turškemu brodogu, potem pa da pred njim zbeže proti jugu med otoke, ležeče blizu grškega ozemlja. Velikim turškim ladjam, so računali piratje, bo tamkaj manevriranje jako otežkovenno, dočim se bodo piratske ladje lahko sukale, kakor bodo hoteli. Turško brodoge se bo moralo, zasledujoč pirate, razdeliti, piratje pa bodo imeli opraviti samo s posameznimi ladjami, kar jim bo silno olajšalo vse bojevanje, dokler ne pridejo na pomoč Benetčani.

Kralj Gjačić je odločil, da se sklenjeni načrt takoj izvede. Nekaj ladij je poslal naprej na jug, da opozore prebivalstvo na pripravljajoči se boj in izbere najprimernejše otoke, kjer bi kazalo napasti turške ladje, z ostalimi ladjami pa je krenil proti severu.

Nekaj ur nad Krkom so pirate zagledali pred seboj mogočno turško brodoge. Kralj Gjačić je razvrstil svoje ladje vstrie, da je veslala v primerni razdalji druga pelag druge, hoteli preprečiti, da bi Turki ne mogli zlahka zideči. Piratje so postavili svoje topove na spreduh konce ladij, kajti nameravali so pred navideznima begom streljati na turško brodoge in s tem Turke izzvati, da bi jim sigurneje sledili. Ker so bili na turških ladjah postavljeni topovi na strah, so mogli piratje pobegniti, predno so Turki okrenili ladje ter ustrelili.

Ponosno turško brodoge je pač jadrato kar je moglo hitro, a lahke piratske jadrnice so švigale kakor ptice čez morje, tako da je bilo nemogoče jih dohiteti. Ko s'a prišli obe brodogi drugo proti drugemu dosti blizu, je iz vseh ladij zaorilo urnebesno vpitje. Turške ladje so se začele razpustljati za boj. Turki so sneli nekaj jader in obračali ladje tako, da bi se široko stranjo bile obrnjene proti piratskim ladjam.

V tem hipu je dal kralj Gjačić na svoji ladji potegniti rdečo zastavo na vrh srednjega jembora. Ne to dogovorjeno znamenje so vse piratske ladje sprožile svoje topove, potem pa so takoj prestavile svoja jadra, se okrenile ter zbežale. Turki so mogli komaj nekaj topov sprožiti in že so bili piratje tako daleč od njih, da jih ni davečja nobena krogla.

Z vseni silami so se presenečeni Turki idaj zapeljali za pirate.

ZVLJANJE vaših lastnih cigaret s **SLAVNIM LIBERTY CLUB** cigaretnim papirjem je postalo dejstvo kadilcev, ki imajo delikaten in dober OKUS. **LIBERTY CLUB** cigaretni papir izvaja **ZADOVOLJSTVO IN UŽITEK**. Škatlja velja \$4.25. 100 knjižic v vsaki škatli.

Če jih vaš prodajalec nima, pišite na **National Importing Co., Inc.** 727 Fifth Ave. Pittsburgh Pa. Prodajalec popust.

Manjše ladje so šle naprej, večje so jim sledile. Kralj Gjačić si je zadovoljno mel roke.

(Pride 63.)

Opozorjamo

rojake, da je pisemski poštni prome za Jugoslavijo odprt. Dolgo smo čakali vsi tega trenutka, ko bomo zopet lahko stopili v pisemno zvezo z našimi sorodniki in prijatelji.

Kaj pa je naša prva dolžnost z ozirom na dobrobit našega rojstnega kraja in naših ljudi?

Poučiti jih je treba o našem republikanskem gibanju v Ameriki, o našem programu in naš občni želji.

Naravao je, da naše ljudstvo po deželi potrebuje temeljitega pouka v tem oziru in da jih je treba prepričati, da republika ni tako "hudiceva" reč, kakor si si predstavljali republiko pred to vojno in še potem, ko je bojni vihar vsaj nekoliko ponehal.

Opozorite jih na našo ameriško republiko, katera dežela se ne bi nikoli tako razvila, če bi ostala kraljevska kolonija in bi bila pod uplivom one ali druge monarhije. Ejdno v svobodni deželi je mogočak velkanski napredek in razvoj.

In naša stara domovina, prerajena Jugoslavija, potrebuje svobode in popolne neodvisnosti za napredek v gospodarskem in kulturnem oziru.

Pot je odprta za agtaicjo, da se prenese agitacija v stari kraj, sedaj je prišel čas, ki bo prvič uresničil prorokovanje nekega kraljevskega patra, ki je v naj večjem strahu dejal:

— Bojte se ljudje teh republikancev, ki se sedaj vzgajajo ljudji, da bodo oznanjevali njihov evanجيلji v domači fari, ko se vrnejo domov!

Resnično, resnično vam pove mo, da se kraljevaški pater ni zmočil v svojem prerokovanju. Enkrat jo je pogodil.

Slovenci, Hrvati in Srbi, ki se sedaj vračajo domov nesejo s seboj evanجيلji svobode, katerega bodo oznanjevali okrog svojega ognjišča, ki se bo širil po vsej vasi in občini in ki se bo razlegal po celi fari in deželi.

Sicer pa to bi bil lahko vsak tepec včel in ne rabi imeti nobene prorokovalnega "instinkta". Stvar je ta, da je sedaj prišel čas, ko vsi lahko nekaj storimo v tem oziru, ko vsak osameznik lahko agita za sprejem republikanskega programa.

Nikar ne mislite, da oficijelna Srbija spi ali da žrži roke križem. O, ne! Poročila iz starega kraja jasno govore, da je oficijelna Srbija že zdavnaj napela vse svoje moči, dasi utrdi svojo podlago in razpne perutnice kraljevskega jastreba čez vsu Jugoslavijo.

Glavni urad J.R.Z. opozarja rojake, da imamo v zalogi fotografirane slike druge konvencije Republikanskega Zdrženja. Dolžni vsakega rojaka bi morala biti, da pošlje vsaj nekaj teh dopisov, potem pa so takoj prestavile svoje jadra, se okrenile ter zbežale. Turki so mogli komaj nekaj topov sprožiti in že so bili piratje tako daleč od njih, da jih ni davečja nobena krogla.

Z vseni silami so se presenečeni Turki idaj zapeljali za pirate.

Da ne pozabite!

Konvencija J.R.Z. se kmalu vrši. V bližnji bodočnosti damo natančnejša pojasnila o kraju in času, zato je treba, da se lokalne organizacije, okrožne organizacije, kakor tudi vse centralizirane in samostojne organizacije, ki se strinjajo s programom Republikanskega Zdrženja že sedaj pripravljajo, da bodo njihovi delegati dovolj podkovani za težko delo, ki jih čaka.

Radi tega je želeli, da imajo vse organizacije pogosto seje, da se na njih razpravlja o bodočem programu J.R.Z.

Ali je vaša organizacija že kaj ukrenila glede druge serije narodnega davka za svobodno Jugoslavijo? Ali čitate poročila v naših glasilih o raznih veseljih in prireditvah v prid J.R.Z.?

Na vrsti so sedaj jugoslovanska društva, da dejansko pokažejo kje ona stoji in kateri program zagovarjajo. Lepo število slovenskih društev se je možato izkazalo pri prvi kampanji, pričakovati je, da bodo slovenska društva pritisnila sedaj v drugi kampanji in se postavilo na rekord v zgodovini novorojene Jugoslavije, da so tudi ona veliko pripomogla do osvoboditve naroda.

Povsod prirejuje jugoslovanske dneve. V Lorain, Ohio se je prireditve najboljšje obusla. Nekaj nad \$300 je bilo čistega prebitka. Na tem shodu je sodeloval naš rojak Frank Kerže in nastopil kot glavni govornik, ki je s par besedami pobil natočevanja nekega zagrižnega kraljevaška, katerega je liberalna gospoda s tiralice zasledovala skoz sem v Ameriko.

"Dobri in moralni" čini tega gospoda, ki sedaj podaja roke liberalcem v starem kraju, so precej znani rojakom celo doli v Kansasu.

Jugoslovanski dan v Pennsylvaniji, na katerem je reprezentiral J.R.Z. naš Ethin Kristan, od naroda v domovini izvoljen predstavnik države SHS, je izpal nepričakovano dobro v financijelnem in moralnem oziru.

Tudi Cleveland, Collinwood bosta zastavila vse svoje moči, da njihov jugoslovanski dan na 3. avgusta ojači centralno blagajno za najmanj en tisočak.

Istega dne priredi čikaska okrožna organizacija J.R.Z. jugoslovanski dan v Stieckney parku.

Podobni glasovi prihajajo tudi iz drugih naselbin kot Kansasa, Waukegan, North Chicagoitd.

In kaj je z vašo naselbino, rojaki? Ali se gibljete?

Ne pozabite na kričevno razsodbo mirovne konference. Ne pozabite izgube Trsta, Goriske, Istre! Jugoslavija teh ne sme zgubiti! Jugoslovanski delegati takega kričevnega miru ne smejo podpisati, in če ga podpišejo, ga podpišejo zase, ker narod take krivice ne bo nikoli priznal za pravico in bo protestiral in iskal pota, ki bodo konečno pridobila narodu nazaj, kar mu je bilo kričevno ugrabljeno.

Rojaki, v te namene darujte — za svobodno in obrambo pravice in ozemlja naroda in ker je to program naše organizacije, ker smo za pravičnost in legalni boj, zato govorimo odkrito, zato niso izdale prav nič vse denunciacije naših in narodovih sovražnikov, temveč naša moč raste vsaki dan in naš glas se čuje po celem svetu.

Na delo torej vsi, ki ste za naš program, za svobodo naroda, za obrambo njegovih božjih in naravnih pravice in rodne zemlje!

Ali ste že poslali v stari kraj razglednice druge konvencije Republikanskega Zdrženja?

Te razglednice se dobe v glavnem uradu J.R.Z. po znižani ceni, 5 centov komad. Naročilo pošljite na glavnega tajnika A. J. Terbovec 3637-3641 W. 26. Street, Chicago, Ill.

Znak naše organizacije na vaših prsih je znak republikanstva in naprednosti. Znaki so iz čiste gosa srebra in posrebreni. Cena tučetu srebrnih znakov je \$6.00, cena posrebrenih znakov je \$3.00 tučat, poštnine prosilo; cena posameznim znakom je 50 in 25c. Pri naročilu za posamezne znake je poslati še 5 centov posebej za poštnino.

Ljudje se bodo topli za te znake. Vsak jih bo hotel imeti. Naročite jih že danes!

Kosciusko

Drzen mlad poljski izgnanec — Tadej Kosciusko — je prišel leta 1776 v Pariz potem ko je bil izgnan iz svoje domače dežele. Tam se je seznanil z Benjaminom Franklinom, ki je bil naš zastopnik v Franciji tekem ameriške revolucije.

Ko je Franklin čul, da je bil Kosciusko artilerijski stotnik predno je bil izgnan iz dežele, je dal slednjemu pismu na generala Washingtona ter ga poslal v Ameriko, da se pridruži ustaški armadi.

Junaštvo Kosciuska tekem našega boja za prčnost je preveč dobro znano, da bi ga bilo treba posebej omeniti. Boril se je junaki ter se dvignil do čina generalnega majorja. Vsi resnični Amerikanci so ga ljubili in spoštovali. Lahko bi vodil v Ameriki udobno in srečno življenje.

On pa ni bil zadovoljen s tem.

Pomagal nam je izvojevati prostost. Sklenil pa je storiti isto tudi za svojo rojstno deželo. To je bila njegova velika misel, ne pa ona, da bi počival na zasluženih lovorikah.

Poljska je bila že dolgo let plen mogočnih sosedov — Prusije, Avstrije in Rusije, ki so ji odtrgale najbogatejše province ter jih razdelile medse. Dežela je bila v zadnjih vzdihih.

Kosciusko se je vrnil na Poljsko ter navdušil tam svoje rojake tako, da so se dvignili proti zatiralcem. Organiziral je obsežno ustavo. Reorganiziral je razbito armado ter sestavil novo ustavo, potom katere naj bi dobila Poljska nazaj svoje izgubljene pravice.

Njegovi rojaki so ga imenovali diktatorjem Poljske ter drveli pod njegove zastave.

Ruska vlada je nameravala rabiti poljsko revolucijo z enim samim udarcem. Navalila je torej na Poljsko s številnimi močnimi armadami. Kosciusko je porazil te armade drugo za drugo s svojo majhno silo ter jih pognal iz Poljske.

Pokazal je, kaj vse opravi resnično domoljubje. Rešil je svojo deželo. Poljska je bila za trenutek prosta, se veselila prostosti ter slavila Kosciuska kot svojega največjega junaka. Premagal je armade, ki so bile štirikrat tako velike kot njegova lastna. Postavil je umirajočo Poljsko zopet na noge in slednja je pričela živeti novo življenje.

Celi civilizirani svet je pozdravljajl z veseljem ta čin.

Principiji prostosti, katere je spoznal v Amerki, so obradili obilen sad tudi v njegovi domovini. Le malo je mož v svetovni zgodovini, ki bi na tako sijajen način zmagali v tako težkem boju.

Sila nobenega moža pa bi ne mogla rešiti na pogin obsojane dežele iz rok tako številnih sovražnikov kot so tedaj navalili na Poljsko. Prusija in Avstrija sta prišli na pomoč poraženi Rusiji. — Nista mogla dopustiti, da bi bil njihov veliki zavornik poražen na tako sramotno način od tako nezmetnega nasprotnika.

Potom tega posredovanja pa sta imeli tudi izgovor za nadaljno razdelitev Poljske — za razdelitev plena. Vsledtega sta priskočili Rusiji na pomoč.

Vsi viri Prusije in Avstrije — denarni in človeški — so bili pozvani na pozorišče za trojno invazijo. Neštete čete so navalile na Poljsko.

Kosciusko se je s tropo svojih ljudi boril kot divja mačka proti tej trojni invaziji. Boril se je za vsako ped zemlje proti sovražnikom, ki so bili desetkrat številnejši od njegovih čet.

Premoč pa je bila progromna tudi za Kosciuska. Njegova junaska armada je bila konečno poražena in on sam je bil ranjen ter ujet.

Kljub temu pa je zmagal kot zmaga vsak človek, ki ne odneha od svojega sklepa ter se noče nikdar priznati poraženim.

zasiže nov up v lepšem mu odsevi.
Fr. S. Cimperman.

Kmet je po moji misli tudi šola
A ko mu po prestani brdki revi mislečemu človeku,
veselje novo zbrise dni gorjupe,
Josip Jurčič.

ALI STE BOLNI?

Ako imate kako bolezen, ne glede na to, kako dolgo in ne širajte se na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, pridite k meni. Vrnili vam bo vaše zdravje.

Oddajenje ali pa pomanjkanje denarja naj vas ne zadržuje. Vse zdravim enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši specialista za moške in sem nastanjen že mnogo let. Imam najbolje opremljen urad, tuad stroj za X-zarke, a katerimi morem videti akor vsa kakor skozi steklo. Imam svojo lastno lekarno v kateri se nahajajo vse vrste domačih in importiranih zdravil. Ne bodite boječji in pridite k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obliak vas bo prepričal kaj morem za vas storiti.

Imam Erlichov slovit 506 za krvne bolezni in ozdravim bozoni v nekaj dneh. Ozdravim sem tisoče slucajev oslabelosti, kožne bolezni revmatizem, želodčne in jetrne bolezni, arbenje mozole in vse kronične bolezni.

ZMERNE CENE.

Prof. Dr. H. G. BAER,
311 Smithfield St. Pittsburgh, Pa.
nasproti pošte
VAŽNO. — Odreži to in prenesi s seboj.



V zalogi imamo sledeče cerkvene pesmi

OBHAJILNE PESMI, I. sv. P. Mrhar,	1 partitura in 7 glasov	\$3.50
MISSA in MON. S. Jan. (Pogačnik)	2 partituri in 4 glasov	\$3.00
10 EUAR. PESMI (Foster)	3 partituri in 8 glasov	\$3.00
SRCE JEZUSOVO (Kimovec)	2 partituri in 7 glasov	\$4.15
RANGE LINGUA (Foster)	2 partituri in 5 glasov	\$3.15
10 OBHAJILNIH (Gum)	4 istini	\$2.00
12 PANGE LINGUA (Gerbi)	2 partituri in 8 glasov	\$2.00
HVALITE GOSPODA (Premr)	2 partituri in 7 glasov	\$4.50
ZBIRKA cerk. pesmi (Leban)	8 istini	\$9.10
PET BOŽJENIH (Gruš)	4 istini	\$2.00
SLOVENSKA SV. MAJA v šest sv.		
Franciška (Gerbi)	3 partituri in 7 glasov	\$1.50
MISSA (Chiondovaki)	1 partitura in 4 glasov	\$2.00
MISSA DE ANGELIS (Kimovec)	1 partitura in 1 glas	\$1.00
SANCTE JOSEPH (Chiondovaki)	2 partituri in 8 glasov	\$1.50
GLAVA naš. knjižice (Gerbi)	1 partitura in 7 glasov	\$2.00
LITANIJE PRESVETEGA SRCA JEZUSOVEGA (Foster)	3 istini	0.00
ŠMARNIČNE PESMI (Laharner)	2 istini	\$1.50
5 MARIJINIH PESMI (Foster)	2 partituri in 3 glasov	\$2.50
ECCE SACRDOE Magnus (Foster)	3 partituri	0.00
OREMUS pro Pontifice (Chiondovaki)	1 part in 8 glasov	0.00

Slovenic Publishing Co.
62 CORTLAND STREET, NEW YORK, N. Y.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA",
NAJVEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V ZDR. DEŽELAH.

MATIJA SKENDER
JAVNI NOTAR
ZA AMERIKO IN STARI KRAJ
5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

